

лені питання, що значно полегшує його задачу дати правильну відповідь (при розвинутому логічному мисленні та загальній ерудиції відповідь, часто, просто можна вгадати, не вивчаючи спеціально ту чи іншу тему); наявність варіантів відповідей не сприяє розвитку творчого мислення студента, веде до того, що він втрачає уміння формулювати свою думку і ясно і зрозуміло її висловлювати. Великим недоліком тестового оцінювання є легкість списування правильних відповідей у більш підготовлених студентів (адже проставити десяток літер куди швидше і простіше ніж списати докладну відповідь на питання чи задачу); крім того у тестах питання не завжди поставлені чітко і однозначно, що спантеличує студента і робить неможливою правильну відповідь навіть для підготовленого студента. Слід наголосити і на значній трудомісткості складання тестових завдань. Найскладнішим тут є необхідність багатоваріантності тестових питань (чим більше варіантів тестових завдань, тим менша вірогідність списування) а також багатоваріантності відповідей на поставлені питання (вони повинні бути логічними, правдоподібними, такими щоб правильну відповідь можна було знайти лише опрацювавши задану тему). Все це потребує затрат часу і доброго володіння навчальним матеріалом.

Зважаючи переваги та недоліки тестування можна зробити висновок про незамінність цього методу за модульно-рейтингової системи оцінювання. Разом з тим, застосування лише цього методу у поточному контролі знань не достатнє, оскільки не дає об'єктивної картини рівня підготовки студентів. Ефективним тестовий контроль може бути лише при поєднанні його з іншими способами оцінювання.

*Ольшанська О. В., канд. екон. наук, доцент
завідувач кафедри регіональної економіки*

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЕВОЛЮЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ВИВЧЕННІ КУРСУ «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Кардинальні зміни в організації суспільства, перехід до ринкової моделі економіки, інтеграція в міжнародне співтовариство вимагають нового погляду на основні напрямки розвитку вищої освіти в Україні. Як і в усьому світі, оновлення сучасної вищої

школи в Україні відбувається надзвичайно інтенсивно та в тісному взаємозв'язку з підвищенням рівня освоєння інновацій в економіці, що, в свою чергу, потребує підготовки фахівців-економістів нового формату. Тільки за умови постійного опанування знаннями та примноження інтелектуального набутку можна правильно використовувати науковий і технічний потенціал країни для відродження її економіки та інтеграції у світовий простір. Саме тому впровадження найсучасніших теоретичних та прикладних наукових досягнень, розробок, перспективних напрямків розвитку наукових досліджень у навчальний процес сприятиме формуванню основних компетенцій у студентів та є одним з найактуальніших завдань освіти та науки.

Сучасний етап розвитку економічної науки характеризує посилення уваги до регіональних проблем. Регіональна економіка в структурі економічних наук є однією з її невід'ємних ланок, що розглядає просторовий аспект економічної діяльності.

Найважливішими напрямками еволюції методології регіональних економічних досліджень є розширення кола факторів, що враховуються, зміщення центру тяжіння від загальних територіальних проблем на регіональний рівень, більш повне врахування регіональних особливостей та інтересів населення, а також багатокритеріальний підхід до оцінки раціональності розвитку економіки регіонів та розміщення виробництва.

Актуальними науковими проблемами, які вимагають вирішення в майбутньому та є важливими для економічного і соціального розвитку України та її регіонів, зокрема, є збалансування розвитку великих міст і суміжних та периферійних територій, відродження і соціальний розвиток аграрних регіонів під впливом нинішньої зміни глобальної економічної ситуації, застосування інноваційних підходів до комплексного, збалансованого та стабільного територіального розвитку, вироблення нової стратегії територіального розвитку в умовах трансформації світової економічної системи тощо.

Невідкладним завданням регіональної науки і практики є питання вибору механізмів узгодження довгострокових цілей територіального розвитку з короткостроковими завданнями подолання економічної кризи і забезпечення територіального вирівнювання розвитку, підвищення ролі регіонально-просторового планування.

Таким чином, теоретичні і методологічні засади регіонально-просторової організації господарства країни мають наукове і прикладне значення та їх роль у майбутньому зростатиме, оскі-

льки вони є науковою базою вирішення проблем удосконалення просторової організації господарства і суспільства в цілому.

З метою поглибленого опанування студентами знань під час вивчення курсу «Регіональна економіка» до нього включено окремі теми, які стосуються теоретичних основ, проблем методології та методики регіональних економічних досліджень. Зокрема, в оновленій редакції навчальної програми курсу «Регіональна економіка» в темі 2. «Наукові засади формування регіональних соціально-економічних систем» значну увагу приділено визначенню поняття «економічний простір», особливостям та закономірностям його формування. Це обумовлено пошуком нових продуктивних сил, необхідністю залучення елементів простору в активну економічну діяльність, пристосуванням до нової світової моделі економічного простору. У зв'язку з цим відбувається перегляд та зміна теоретико-методологічних засад розміщення виробництва. Цей процес та його результат все менше пов'язують з поняттям «територія». Натомість увагу вчених привертає більш містка категорія «простір». Просторовий аспект аналізу економічного розвитку є найбільш повним відображенням дійсності, сприяє поглибленню знань про взаємодію об'єктів, їхні просторово-часові відносини.

Просторова економіка відкриває нові можливості економічного зростання. Це зумовлено залученням в економічну діяльність найбільш якісних ресурсів незалежно від їхнього місцезнаходження, можливістю зниження виробничих витрат (матеріальних, трудових та інших), отримання найбільших прибутків. Просторова економіка вимагає нового управління й територіальної організації економічної діяльності — від виробництва до збуту продукції (робіт, послуг), широкого використання інформаційних технологій. Це пов'язано із застосуванням нових форм територіальної організації виробництва і збуту продукції — галузевих кластерів, мережевих просторових економічних систем, збутових мереж, каркасних структур, центрів і сфер економічної діяльності. Глибоке розуміння та знання студентами закономірностей формування та функціонування сучасних форм просторової організації виробництва дозволить їм набути основних навичок самостійної оцінки регіонального підприємницького клімату та інвестиційної привабливості регіонів.

У зв'язку із розширенням предмету регіональної економіки за рахунок включення в її сферу вивчення фінансово-економічних відносин, а також процесів формування регіональних ринків в оновлену редакцію робочої програми включений, крім характе-

ристики природно-ресурсного, соціально-демографічного, виробничого та науково-технічного потенціалу, аналіз регіональних особливостей формування фінансового та інноваційно-інвестиційного потенціалу.

Під час вивчення сучасного стану функціонування основних складових господарського комплексу України, а також регіональних особливостей територіальної організації міжгалузевих комплексів, на наш погляд, слід акцентувати особливу увагу на сучасних процесах структурної трансформації як національної, так і регіональних економічних систем. Саме такий підхід забезпечить глибоке розуміння студентами поняття про комплексний соціально-економічний розвиток регіонів у ринкових умовах господарювання та сформує знання про особливості сучасної регіональної ситуації в Україні та її складових: соціально-економічної, фінансової, інвестиційно-інноваційної, екологічної ситуації, визначення рівня соціальної напруги в регіонах.

Таким чином, подальше впровадження в навчальний процес вивчення основних напрямків еволюції методології регіональних економічних досліджень, що відображають зміни в сучасних умовах господарювання, сприятиме формуванню у майбутніх фахівців-економістів сучасних поглядів та знань щодо розв'язання завдань регіонального розвитку.

*Панкратов О. М., канд. техн. наук, доцент
кафедри регіональної економіки*

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ЯК ШЛЯХ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Болонская декларація, прийнята в 1999 році, визначила стратегію вищої освіти, сформулювавши основні завдання, що включають розробку методології модульної побудови освітніх програм, міжвузівську співпрацю, сумісність програм навчання та впровадження наукових досліджень.

Інноваційна педагогіка базується на інтенсифікації процесу навчання та педагогічної творчості в спілкуванні з тими, хто на-